

2006

Výroční správa o činnosti

**Priatel'ia
Zeme
SPZ**

„Triedený zber“

Podpora obcí v rozvoji triedenia odpadov pre recykláciu.

V rámci tejto dlhodobej kampane, v ktorej sme koncepčne pokračovali už 7 rok. V roku 2006 sme pomohli 128 obciam zavádzať, alebo zlepšovať triedený zber komunálnych odpadov. Formy pomoc siahali od poskytovania bezplatného odborného poradenstva, pomoci so vzdelávacími aktivitami pre občanov, písaním projektov pre získanie prostriedkov, až po praktickú asistenciu v budovaní zariadení a technológií. Poradenstvo prebiehalo vo viacerých rovinách – stručnejšie telefonicky a formou elektronickej korešpondencie, podrobnejšie písomnou formou a osobnou účasťou pri aktivitách. Na požiadanie sme zasielali publikácie s detailnými „návodmi“ na zavádzanie, alebo rozvoj triedeného zberu so všetkými potrebnými informáciami. Radami ako zabezpečovať osvetu, triedený zber ekonomicky efektívne, so zoznamom všetkých recyklačných firiem ktoré odoberú vytriedené suroviny, kontaktami na výrobcov potrebnej techniky. Pomáhali sme výrobou informačných materiálov pre občanov, praktickou osvetou v teréne. Jedným z nosných spôsobov vzdelávania obcí boli semináre. Usporiadali sme (alebo sa zúčastnili ako hlavný prednášajúci) 34 seminárov pre obce o znižovaní a triedení odpadov.

Ďalšími osvetovými aktivitami v tejto oblasti bola realizácia praktickej osvetu „od domu k domu“. 16 dní sme na nej pracovali v 8 obciach na Slovensku.

Najfrekvencovanejšou formou pomoci obciam bolo písomné a osobné poradenstvo obciam v rozvoji triedeného zberu. V roku 2006 ho Priatel'ia Zeme – SPZ poskytli 335 krát.

Pre verejnosť sme usporiadali 11 informačných stánkov na námestiach.

Osvetové aktivity pre obce sme posilnili prezentáciami o recyklácii na najväčších veľtrhoch a výstavách v SR. V lete sme potom v praxi realizovali triedený zber odpadov pre recykláciu na najväčšom hudobnom festivale „Pohoda“ pri Trenčíne. Vďaka akcii Priatel'ov Zeme bol festival čistejší a zrecyklovalo sa až cca 20% z celkového množstva odpadov.

„Biologický odpad“

Zelený bioodpad

Siedmym rokom pokračovala aj naša kampaň pre rozvoj triedenia a materiálového zhodnocovania bioodpadov. Keďže 1. januára vstúpila do platnosti novela zákona o odpadoch, ktorá okrem iného zakazovala zneškodňovať (na skládkach, v spaľovniach) tzv. zelený bioodpad (pokosená tráva, orezané konáre, zostatky kvetov...) z komunálneho odpadu, naša kampaň sa zameriavala na pomoc obciam splniť túto povinnosť. Lacno, jednoducho a rýchlo ako to je možné v danej obci. V malých obciach bolo týmto riešením zväčša vybudovanie obecného kompostoviska. Desiatkam obcí sme preto pomáhali bezplatným odborným poradenstvom, tiež pri vypracovaní projektov kompostární. Vo viacerých obciach sme ich pomáhali prakticky vybudovať. Na požiadanie sme zasielali podrobné informačné materiály, pomáhali s osvetou, školili miestnych kompetentných pracovníkov. Počas roku 2006 sme v rámci pomoci obciam v kompostovaní zrealizovali 108 prednášok.

Zároveň sme sa zapájali do celoeurópskeho sociálno-ekologického projektu „Growing with compost“, ktorý spíše najlepšie pilotné projekty v oblasti triedenia a zhodnocovania bioodpadov. Takých, ktoré zároveň obsahujú pozitívny sociálny aspekt – zamestnávajú sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľov (mierne telesne postihnutých, dlhodobo nezamestnaných). Výmena týchto informácií sa zaznamenáva do spoločných publikácií ktoré v najbližšom období poslúžia ako praktické vzdelávacie nástroje pre rozširovanie týchto aktivít po Európe.

Ekologizácia zdravotníctva

Nemocniciam sme poradensky pomáhali hlavne v zavádzaní triedeného zberu odpadov, náhrade škodlivých prvkov - PVC, ťažkých kovov. Usporiadali sme veľkých seminár o znižovaní negatívnych vplyvov zdravotníctva na životné prostredie za účasti zahraničných odborníkov. Vydali sme prvé publikácie o tejto problematike a rozdistribuovali zdravotníckym zariadeniam a štátnym orgánom v SR. S prvými nemocnicami, ktoré prejavili záujem o túto problematiku, sme začali spolupracovať na pilotných projektoch.

Obaly

Konceptne sme pokračovali 5 rok v našej kampani za zníženie negatívnych vplyvov obalov, so zameraním na zavedenie zálohovania nápojových jednorázových obalov pre recykláciu. Usporiadali sme viacero osvetových akcií pre verejnosť, ako aj akcií tlaku na Ministerstvo životného prostredia SR. Vypracovali sme odborné pripomienky k novým – zlým návrhom Ministerstvo životného prostredia SR v legislatíve o obaloch. Pracovali sme s médiami, vydávali tlačové správy, usporiadali tlačové besedy. Pokračovali sme v monitoringu a zbere najnovších odborných informácií v tejto oblasti vo svete a tie sme následne zasielali zodpovedným orgánom, alebo médiám.

Znížme toxické „perzistentné organické polutanty“ (POP)

Podarilo sa nám zastaviť zlý zámer výstavby najväčšej spaľovne nebezpečných odpadov v SR (pre 30 000 ton NO ročne). Odborné pripomienky Priateľov Zeme - SPZ k nedostatkom v technológii, bezpečnosti i celkovej koncepcii boli Ministerstvo životného prostredia akceptované pri posudzovaní jej vplyvov a aj na ich základe bolo vydané zamietavé stanovisko.

Zrealizovali sme praktický monitoring najnebezpečnejších toxických látok v potravinách ľudí žijúcich roky v okolí spaľovne nebezpečných odpadov v Šali. Výsledky nášho monitoringu odhalili vyše 2 násobné prekročenie legislatívnych limitov EÚ pre toxické dioxíny v slepačích vajciach. Na túto informáciu reagoval vlastník spaľovne Duslo Šaľa uskutočnením vlastného monitoringu. Jeho výsledky však vyšli ešte horšie - koncentrácie dioxínov boli prekročené v niektorých vzorkách vyše 10 násobne. Tieto prieskumy vzbudili veľký záujem médií a verejnosti o problematiku uvoľňovania toxických látok zo spaľovní odpadov a o kvalitu našich potravín. Výsledky sme využili v pripomienkovaní rekonštrukcie tejto menšej spaľovne nebezpečných odpadov tak, aby sme sprísnilí kritériá.

Zrealizovali sme masívnu celoslovenskú akciu „Nespaľujme odpady doma“, do ktorej sme zapojili vyše 200 škôl, desiatky obcí, mimovládnych organizácií a 4 štátny inštitúcie. Vďaka mohutnosti akcie odznali informácie o škodlivých a nezákonných aspektoch spaľovania odpadov doma, vo firmách, v desiatkach médií po celom Slovensku.

V neposlednom rade sme úspešne podporovali uvedenie projektu zneškodnenia nebezpečných odpadov najčistejšou dostupnou - nespáľovacou - technológiou do praxe.

Nie ťažbe uránu pri Košiciach

Na jeseň sme sa zapojili do kampane proti zámeru otvorenia uránovej bane pri Košiciach. Podieľali sme sa na rokovaníach s Ministerstvom životného prostredia a dosiahli verejný prísľub, že tento zámer bude podrobný proces úplného, podrobného posudzovania vplyvov na životné prostredie. Usporiadali sme tlačovú besedu, osvetové aktivity a zber podpisov pod petíciou proti zámerom ťažby uránu na východnom Slovensku.

Ovplyvňovanie politiky EÚ

V spolupráci s ďalšími mimovládnyimi ekologickými organizáciami v Európe sme pracovali na pozitívnom ovplyvnení novelizácie Rámcovej smernice Európskej komisie o odpadoch. Hlavnými cieľmi, ktoré sme presadzovali bolo znemožnenie cezhraničného dovozu odpadov z bohatších krajín EÚ do chudobnejších (vrátane SR) a výrazné zvýšenie recyklácie. Čiastočne úspešne, časť poslancov európskeho parlamentu začala na základe našich aktivít presadzovať tieto ustanovenia do tejto smernice.

Letný Ekotábtor

22. - 30. 7. 2006 sme, znovu v Nižnej Kaloši, usporiadali 9 ročník „Letného Ekotábtoru“ Priateľov Zeme - SPZ, na ktorom sa zúčastnilo vyše 80 ľudí z celého Slovenska. Okrem zážitkov z prác na „skutočnej“ ekofarme, sa vzdelávali vďaka prednáškam popredných osobností z tretieho sektora (občianskych iniciatív), hlavne v oblasti ochrany prírody, životného prostredia, ľudských práv. Polovicu programu tvorila výuka rôznych ľudových remesiel, napríklad rezbárstva, hrnčiarstva, textilných tzechník a podobne. A samozrejme, bližšie sa oboznámili s činnosťou našej organizácie.

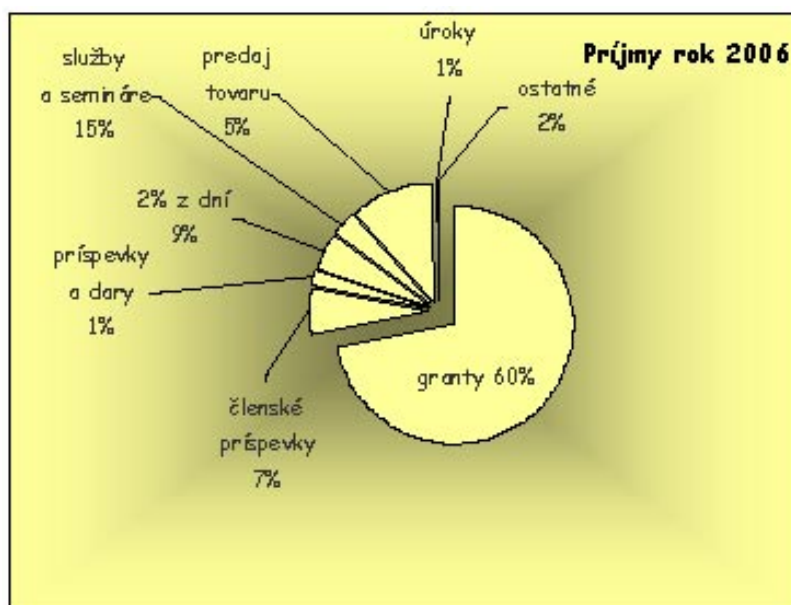
Analýza príjmov v roku 2006

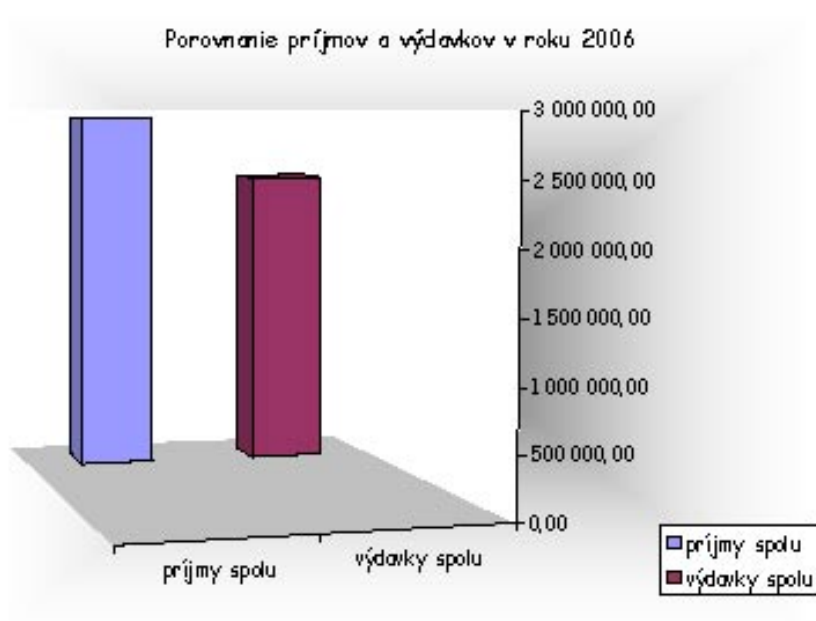
POLOŽKA	PRÍJMY	
	v Sk	%
granty	2 102 233,06	71,89
členské poplatky	179 066,60	6,12
príspevky a dary	68 546,20	2,34
2% z daní	141 289,00	4,83
služby a semináre	92 685,90	3,17
predaj tovaru a výrobkov (literatúra, tričká, CD, zásobníky, brožúry, letáky a iné)	334 403,30	11,43
z term. vkladu a úroky z b. účtu	4 421,28	0,15
ostatné	1 765,45	0,06
príjmy spolu	2 924 410,79	100
príjmy grantové spolu	2 102 233,06	72
príjmy negrantové spolu	822 177,73	28

Analýza výdavkov v roku 2006

POLOŽKA	VÝDAVKY	
	v Sk	%
mzdy a odmeny v rátane účt. prác	1 330 248,00	54,89
réžijne výdavky	324 298,40	13,38
služby a výroba tovaru	455 232,70	18,78
aktivity (mailing, publikácie, semináre)	11 168,50	0,46
členské	18 526,20	0,76
nákup tovaru a majetku	54 165,78	2,23
cestovné	112 720,50	4,65
bankové poplatky	15 763,23	0,65
ostatné	101 464,85	4,19
výdavky spolu	2 423 588,16	100
	2 423 588,16	

Správna Rada Priateľov Zeme - SPZ

ING. Eva Moňoková (predseda SR)
 Ing. Arch. Oleg Šuk
 Radoslav Plánička,

Revízna Komisia Priateľov Zeme - SPZ

JUDr. Jozef Šuchta (predseda RK)
 Ing. Jozef Rusnák
 Branislav Moňok

Predseda Priateľov Zeme - SPZ:

Ladislav Hegyi

Priatel'ia Zeme - SPZ

Priatel'ia Zeme – SPZ pôsobí od roku 1996 ako neziskové občianske združenie, chrániace životné prostredie, prírodu na Slovensku, aj v európskom kontexte.

Zameriavajú sa na 2 témy: minimalizáciu znečisťovania prostredia odpadmi a toxickými látkami.

Okrajovo sa venujú aj podpore udržateľných riešení ďalších ekologických problémov a ich ekonomickým a sociálnym súvislostiam.

Pracujú na zastavovaní činností škodlivých pre ľudí a prírodu, ale hlavne vytvárajú a realizujú pozitívne udržateľné riešenia, ktoré neohrozujú budúce generácie a ostatné formy života.

Priatel'ia Zeme – SPZ sú nezávislí na akejkoľvek vláde, strane, politických či skupinových záujmoch. Najvýznamnejšie členstvo Priateľov Zeme - SPZ v medzinárodnej organizácii predstavuje práca v asociácii environmentálneho - sociálnych organizácií Priatel'ia Zeme Slovensko. Prostredníctvom nej sme lenom Friends of the Earth International (FoEI), najväčšej federácie ekologických organizácií na svete, pôsobiacej v 71 krajinách.

Tiež sme členom:

- International POP's Elimination Network (IPEN)
- medzinárodná sieť 350 zdravotníckych, environmentálnych, spotrebiteľských organizácií a odborníkov zo 65 krajín, pre elimináciu toxických perzistentných organických chemikálií.
- Health Care Without Harm (HCWH) - koalícia 443 organizácií, prevažne zdravotníckych pracovníkov, z 52 krajín, pracujúcej na ochrane zdravia ľudí prostredníctvom minimalizácie poškodzovania životného prostredia zo strany zdravotnej starostlivosti.
- European Environmental Bureau (EEB) - federácia viac ako 140 občianskych organizácií v Európe na ochranu životného prostredia, zameraná na zlepšenie legislatívy a stratégií EÚ smerom k environmentálnej udržateľnosti.
- Global alliance for incinerator alternatives (GAIA)
- koalícia mimovládnych organizácií a expertov pre istejšie alternatívy namiesto spaľovní odpadov.

Priatel'ia Zeme - SPZ

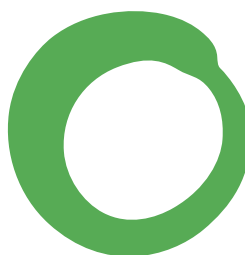
Poštová adresa:

P.O. Box H 39

040 01 Košice

kancelária:

Alžbetina 53, Košice

**Priatel'ia
Zeme
SPZ**